

Zázračný knoflík na řešení chudoby neexistuje

[Ekonom](#) | 2.8.2012 | Rubrika: Report - mladí a úspěšní | Strana: 48 |

Autor: [Robert Břešťan](#) | Téma: Ostatní

Michal Bauer se zabývá behaviorální ekonomikou, publikuje v prestižních ekonomických časopisech a věří, že světové mínění se tak dá ovlivnit i z Prahy.

V době, kdy bangladéšský profesor a nositel Nobelovy ceny míru Muhammad Yunus rozjížděl své první mikroúvěry, nebyl ekonom Michal Bauer ještě ani na světě. To mu ale nijak nebrání v tom, aby o fenoménu mikropůjček, stejně jako o dalších možnostech řešení světové chudoby, publikoval v nejprestižnějších ekonomických časopisech a navrhoval, jak systém půjček pro nejchudší dále vylepšovat a rozvíjet. Naposledy Bauer publikoval například v *American Economic Review*, který patří mezi nejčtenější odborné časopisy svého druhu. „Považuji to za úspěch.

Snad to ovlivní debatu týkající se spoření a půjček chudým,“ doufá Bauer.

„Říkat, že na dálku vedu polemiku s nositelem Nobelovy ceny, by bylo nadnesené. Jde ale o to, že úspěch někdy vede k určité zaslepenosti, kdy se řešení začne replikovat a už se nepřemýšlí, jak se dále pohnout za ten prvotní důležitý krok,“ říká Bauer, jehož hlavním zájmem je takzvaná behaviorální a experimentální ekonomie. Ta v sobě zahrnuje i poznatky ze sociologie a psychologie a ve světě je nyní v kurzu.

„Ekonomie je mnohem bohatší než věda o inflaci, HDP či dalších makroindikátorech.

Behaviorální ekonomie je ekonomie o lidském rozhodování, naše studie o mikropůjčkách například pracuje s konceptem omezené sebekontroly. A experimentální ekonomie poskytuje nové instrumenty, jak měřit, jak se lidé rozhodují,“ vysvětluje Bauer. Má praktické zkušenosti ze svého působení v Ugandě, Sierra Leone, Indii a Gruzii, a i proto na nějaké zázračné řešení světové chudoby nevěří.

„Dlouhou dobu se předpokládalo, že lze najít nějaké snadné řešení, nějaký knoflík, co se zmáčkne a vyřeší celou Afriku. Tento koncept se ale opouští. Ekonomové rozvoje se v současné době snaží jít více do terénu, sbírat kvalitní data o příčinách konkrétních problémů a na základě nich pochopit rozhodování lidí v prostředí chudoby a dávat specifická doporučení, jaké věci mohou lidem pomoci,“ vysvětluje.

I když téma světové chudoby v českém prostředí příliš nerezonuje, Bauer to nepovažuje za překážku pro svoji práci. Akademická činnost podle něho už dávno díky moderním technologiím a zmenšujícímu se světu není lokální. „Ambice máme mezinárodní. Přestože jsme v Praze, výstupy své práce publikujeme v mezinárodních časopisech, které pak čtou třeba lidé ze Světové banky. Jezdíme na konference, semináře, kde se prezentují výstupy. Snažíme se i odtud ovlivňovat světovou debatu,“ podotýká.

Na dráhu teoretického ekonomu se vydal vlastně shodou náhod. Během studia pracoval v investiční bance a působil i na Úřadu vlády. Pak ale přišlo rozhodnutí, které jeho kariéru nasměrovalo úplně jinam. Spolu s partnerkou Julií Chytilovou, rovněž ekonomkou, s níž na většině výzkumných projektů spolupracuje, odjel na půl roku do africké Ugandy vyučovat angličtinu.

„A tam nás začala napadat spousta provokativních otázek o tom, proč se lidé v ekonomických otázkách rozhodují tak, jak se rozhodují, proč je chudoba ve světě tak dlouhodobá. A měli jsme pocit, že nové ekonomicko-psychologické teorie tomu vysvětlení mohou napomoci,“ vzpomíná Bauer.

Rozhodnutí dát se na dráhu akademické ekonomie považuje za v podstatě nezvratné.

Jak kvůli akademické svobodě, tak kvůli práci s dlouhodobou perspektivou a s výstupy, které

se mohou uplatnit na mezinárodní scéně. „Mám dobré podmínky jak na CERGE-EI, tak na Institutu ekonomických studií a mohu se věnovat tématům, která mne zajímají a která považuji za důležitá,“ říká Bauer, který je přesvědčen, že zájem o problémy rozvojového světa i v českém prostředí v budoucnu poroste.

„Řada mladých ekonomů, studentů, se chce věnovat těmto tématům. Smysluplnost práce je pro ně důležitou součástí jejich rozhodnutí, stejně jako pro mne. Peníze nejsou všechno. Rozvojová ekonomie bude, myslím, v nějakých pěti deseti letech úspěšný obor i v České republice.“

Michal Bauer i na základě své zkušenosti z výrazně chudších (a korupcí prorostlejších) zemí, než je Česká republika, upozorňuje i na to, že na české problémy je třeba pohlížet v širším kontextu: „Politické dění a problém korupce samozřejmě občansky sleduji. Je ale dobré neztratit z mysli to, že ve většině důležitých indikátorů, jako je zdraví, materiální blahobyt či přístup ke vzdělání, se máme velmi dobře.“

Michal Bauer (31) Vzdělání: Vystudoval Institut ekonomických studií FSV UK. Díky stipendiím byl na stážích na London School of Economics či New York University. Kariéra: Vyučuje a působí jako výzkumný pracovník na Institutu ekonomických studií FSV UK a na akademickém pracovišti CERGE-EI. Vedl výzkumné projekty v Ugandě, Indii, Gruzii či Sierra Leone, zaměřoval se na dopady války na sociální chování, reintegraci bývalých dětských vojáků, na efekt vzdělávání či na mikropůjčky. Soukromí: S partnerkou Julií Chytilovou má syna Adama. Mezi jeho koníčky patří cestování a sport.